

Ο λυτρωτικός σκοπός της γέννησης του Θεανθρώπου

Ορθοδοξία / Θεολογία

Ηρακλής Ρεράκης, Καθηγητής Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.



Για μια ακόμη φορά εορτάζεται και φέτος, σε ολόκληρη την ανθρωπότητα, η Γέννηση του Θεανθρώπου. Συνειδητοποιούμε, όμως, όλοι οι Χριστιανοί, γιατί και για ποιους σαρκώθηκε ο Θεός στον κόσμο; Αυτό είναι το μεγάλο ερώτημα των Χριστουγέννων.

Με βάση την ορθόδοξη Θεολογία, ο Χριστός αποτέλεσε και αποτελεί το πιο νέο από όλα τα νέα, στην ιστορία της ανθρωπότητας, καθώς έφερε στον κόσμο την προοπτική της νέας ζωής που είναι η μόνη που μπορεί να συμβάλει στην κατάργηση του θανάτου.

Η πτώση των Πρωτοπλάστων, έφερε, ως κατάρα, για όλη την ανθρωπότητα, τον θάνατο και όλα τα κακά του διαβόλου. Έτσι, πριν γεννηθεί ο Θεάνθρωπος, ο θάνατος ήταν καθολικός και υποχρεωτικός για όλους και μόνον λίγοι ευσεβείς, από τον χώρο της ΠΔ, γλύτωσαν από αυτόν. Ωστόσο, με τη Θεία Ενανθρώπισή Του, ο Θεάνθρωπος απάλλαξε το ανθρώπινο γένος αυτήν την κατάρα και κατέστη,

πλέον, ο Προστάτης, ο Σωτήρας και ο Λυτρωτής όλων των ανθρώπων.

Με την ανάμειξη της Θείας με την ανθρώπινη φύση, προσέφερε μια νέα δυνατότητα στον άνθρωπο, να απολαμβάνει έκτοτε στη ζωή του την ευλογία της εξάλειψης της υποχρεωτικότητας του θανάτου.

Το Μυστήριο του Βαπτίσματος και του Χρίσματος καθιερώθηκαν ως τα μέσα της χάριτος που Θεού, που απελευθερώνουν τους βαπτισμένους, από τις θανατερές συνέπειες της πτώσεως, καθώς γίνονται μέλη του Θεανθρώπινου Σώματος και, επομένως, υιοί και κληρονόμοι της εν Χριστώ αθανάτου ζωής.

Έτσι, μετά τη θεία ενανθρώπηση, οι συνέπειες της πτώσεως συνεχίζουν να ισχύουν, οντολογικά, αλλά μόνον για εκείνους που θέλουν να ζουν, μακράν του Θεανθρώπου, υπό την επίδραση του χαιρέκακου αντίχριστου και εμπνευστού της ανυπακοής και της υπεροψίας διαβόλου.



Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς σημειώνει ότι «ο φιλόανθρωπος Θεός ευδόκησε να ελευθερώσει τα πλάσματά Του από την υπερήφανη κακία του διαβόλου. Κατέβηκε από ψηλά, ταπεινώθηκε και πτώχευσε, αναμιγνύοντας την ανθρωπότητα με τη Θεότητα.

Έτσι, υπέδειξε σε όλους και για όλους, την αγία ταπείνωση, ως τον τρόπο και τον δρόμο που οδηγεί προς τα άνω. Έγινε φτωχός, εκουσίως, γιατί θέλει να ξαναδεί τον άνθρωπο πλούσιο.

Οι άνθρωποι μπορούν, εύκολα, να διορθώσουν τα λάθη τους, αφού αναγνωρίσουν πως η ταπείνωση είναι ο δρόμος που τους ανεβάζει στον Θεό».

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, επίσης, θεωρεί ότι η έλευση του Θεού στον κόσμο, διά της Θείας Ενσαρκώσεως, έχει ως στόχο την επιστροφή των ανθρώπων στον Θεό και γι αυτό την ονομάζει «επιδημίαν Θεού προς ανθρώπους, ίνα προς Θεόν ενδημήσωμεν».

Όμως, δεν αποδέχονται όλοι οι άνθρωποι, με την ίδια πρόθεση, την έλευση του Χριστού.

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς, αναφερόμενος στην πρώτη συνάντηση του Χριστού με τον κόσμο, για τη σωτηρία του οποίου κατέβηκε εξ' Ουρανού, σημειώνει ότι η Παναγία και ο Ιωσήφ επέλεξαν να πάνε στο Σπήλαιο της Βηθλεέμ, διότι δεν βρέθηκε γι' αυτούς «τόπος εν τω καταλύματι», δηλαδή, ούτε ένας ελάχιστος διαθέσιμος «τόπος», σε κάποιο πανδοχείο, για να μπορούν να μείνουν και να γεννηθεί ο Χριστός (Λουκ. 2, 7).

Από την άλλη πλευρά, η τότε πολιτική ηγεσία, με τον Ηρώδη και ολόκληρη τη Διοίκηση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, έδειξαν εχθρική και διωκτική στάση απέναντι στον Χριστό, έτσι, ώστε Εκείνος, αφενός, να μην βρίσκει «τόπο» να μείνει και, αφετέρου, να εξοριστεί στην Αίγυπτο, μαζί με την Μητέρα Του και τον Ιωσήφ, προκειμένου να γλυτώσει από τη γενική σφαγή του Ηρώδη.

Ο ίδιος, άλλωστε, τόνιζε αργότερα στη διδασκαλία του: «Ο Υιός του ανθρώπου ουκ έχει πού την κεφαλήν κλίνη» (Ματθ. 8, 20). Η στάση των ανθρώπων, απέναντι στον Χριστό, από τότε έως σήμερα, εξαρτάται, από τη χρήση ή την παράχρηση της εσωτερικής τους ελευθερίας.

Έτσι, ο Θεάνθρωπος, εισερχόμενος εντός της Ιστορίας, συναντά δύο μερίδες ανθρώπων: Τους πιστούς, που τον αποδέχονται, από την πρώτη στιγμή, όπως η Παρθένος Μαρία, ο Ιωσήφ, οι Ποιμένες και οι εξ ανατολών Μάγοι και τους άπιστους, που, είτε είναι αδιάφοροι, είτε είναι εχθρικοί απέναντί Του.

Ο Θεάνθρωπος, ωστόσο, γεννήθηκε και συνεχίζει να γεννάται για τη σωτηρία του κόσμου, που ο ίδιος δημιούργησε και κυβερνά, «αυταπάγγελτος», όπως αναφέρουν και οι Χαιρετισμοί του Ακάθιστου Ύμνου: «σώσαι θέλων τον κόσμον ο των όλων Κοσμήτωρ, προς τούτον αυταπάγγελτος ήλθε». Ο Χριστός, επομένως, ήλθε, έρχεται και θα έρχεται από αγάπη, ανεξάρτητα από το εάν κάποιοι άνθρωποι αρνούνται την αποδοχή Του, επηρεαζόμενοι από τις αντίχριστες πνευματικές δυνάμεις, που τους εμπνέουν αποφάσεις, δράσεις και ενέργειες, έτσι ώστε να μην

υπάρχει γι' Αυτόν, εύκολα, «τόπος εν τω καταλύματι» του ανθρώπου, για λύτρωση και σωτηρία.

Τα Πανδοχεία φιλοξενίας, τότε στη Βηθλεέμ, ήταν όλα κλειστά και η Παναγία κατέφυγε στο Σπήλαιο. Σήμερα, αντίστοιχα, είναι κλειστές οι καρδιές πολλών ανθρώπων, στις οποίες ο Χριστός ζητάει να βρει «τόπο» φιλοξενίας, καθώς είναι πλήρεις από ματαιότητες, πάθη και ιδεολογήματα, που επηρεάζουν αρνητικά την ελευθερία τους, έτσι ώστε να μην υπάρχει χώρος φιλοξενίας για τον «Αχώρητο» Ιησού Χριστό.

Παρά την αφιλόξενη στάση των αρνητών, όμως, των οποίων η καρδιά, συνήθως, είναι «πεπωρωμένη», υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντοτε και οι ταπεινοί Ποιμένες, οι φωτισμένοι Μάγοι και όλοι οι Μακάριοι, οι πτωχοί τω πνεύματι του Θεού, που είναι και θα είναι έτοιμοι να δεχθούν και να φιλοξενήσουν, τον Θεάνθρωπο και τη διδασκαλία Του.

Ο Χριστός, συνεπώς, γεννάται για όλους τους ανθρώπους το δε σχέδιό Του, για τη σωτηρία τους, ούτε ακυρώνεται, ούτε αλλάζει, ούτε εξαρτάται από τους αρνητές. Ο ελεήμων και φιλόνητος Χριστός, δεν εξαιρεί κανέναν από την κλήση για σωτηρία, εκτός από αυτούς που την αρνούνται. Το «Χριστός γεννάται δοξάσατε, Χριστός εξ ουρανών απαντήσατε, Χριστός επί γης υψώθητε» απευθύνεται σε όλους χωρίς διακρίσεις.

Η μεγάλη χαρά του ερχομού του Σωτήρα του κόσμου, που ευαγγελίζεται ο Άγγελος, εντός του λειτουργικού χρόνου, την ημέρα της του Χριστού γεννήσεως, απευθύνεται «παντί τω λαώ» και αφορά σε όλους τους ανθρώπους, πιστούς και άπιστους.

Τον υποδέχονται όλοι εκείνοι, που συνειδητοποιούν εν μετανοία ότι ζουν στα ποικίλα σκοτάδια του κόσμου και γι' αυτό αναζητούν το Φως, το νόημα και την Αλήθεια της ζωής.

Ο Χριστός, με την γέννησή του στις ψυχές τους, δεν φέρνει απλώς ένα νέο μήνυμα, αλλά τον ίδιο τον Εαυτό Του, ως ελπίδα μιας νέας και αληθινής ζωής, μαζί με τη φωτεινή πνευματική πυξίδα για την αναζήτηση του σωστικού λιμένα σωτηρίας.

Ωστόσο, είναι ανάγκη να γνωρίζει κάθε άνθρωπος, τον τρόπο και τους όρους υποδοχής του Χριστού.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος αναφέρει σχετικά ότι ο μη καθαρός δεν είναι δυνατό να προσεγγίσει τον καθαρό: «μη καθάρω, καθαρού εφάπτεσθαι, ου θεμιτόν... Καθαρτέον πρώτον εαυτόν, είτα τω καθάρω προσομιλητέον». Ο Θεός

Λόγος κατέρχεται και, κατά τον άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή, «εφάπαξ, κατά σάρκα γεννηθείς, αεί γεννάται ως βρέφος».

Οι άνθρωποι, από την πλευρά τους, εάν θέλουν να τον υποδεχθούν και να Τον βρεφουργήσουν στο δικό τους ψυχικό σπήλαιο, είναι ανάγκη να ακολουθήσουν το παράδειγμα της Υπέραγνης και Ταπεινής Παρθένου Μαρίας.

Εκείνη, τον υποδέχτηκε ταπεινά μέσα της και συνέπραξε, με την αγνή και αγία ζωή της και την υπακοή στο Θέλημά Του, για να βρεφουργηθεί εντός αυτής ο Θεάνθρωπος.

Αυτήν την ταπείνωση και υπακοή ζητά από όλους τους ανθρώπους, προκειμένου να είναι σε θέση να διαπλάσουν, να αναπλάσουν και να ανυψώσουν τον εαυτό τους, δεχόμενοι, ως τρόπο ζωής, τις άγιες αρετές του Θεού και συμπράττοντας έτσι στη σωτηρία τους.

Χωρίς αυτές τις χαρισματικές αρετές, όσα Χριστούγεννα και αν ζήσουν, εορτάζοντας, με τον συνήθη κοσμικό τρόπο εορτασμού, οι άνθρωποι, δεν θα μπορέσουν να δεχθούν και να βρεφουργήσουν, χριστιανικά, το νέο βρέφος της Βηθλεέμ.

<https://bit.ly/3I1bwrp>